ΕΜΕΙΣ

MANUEL VILAS

Μετάφραση Νάννα Παπανικολάου

Ίκαρος

ΕΜΕΙΣ

Τίτλος πρωτοτύπου: *Nosotros*
© 2023, Manuel Vilas
Πρώτη έκδοση στα ισπανικά, Editorial Planeta S.A., 2023
© 2026, Εκδόσεις Ίκαρος για την ελληνική γλώσσα, σε συμφωνία
με το λογοτεχνικό πρακτορείο Casanovas & Lynch Agencia Literaria S.L.

Μετάφραση από τα ισπανικά: Νάννα Παπανικολάου
Επιμέλεια – Διόρθωση: Ευδοξία Μπινοπούλου
Σχεδιασμός – Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου
Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος
Παραγωγή: Κοτσάτος Α.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

Κανένα μέρος ή απόσπασμα του παρόντος βιβλίου δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί ή να αναπαραχθεί, με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο, για την εκπαίδευση τεχνολογιών ή συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης. Με βάση το Άρθρο 4(3) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/790 για την Ψηφιακή Ενιαία Αγορά, οι δημιουργοί και ο εκδότης επιφυλάσσονται ρητώς όλων των δικαιωμάτων τους και εξαιρούν το παρόν έργο από κάθε πράξη εξόρυξης κειμένων και δεδομένων.

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2026
ISBN 978-960-572-845-8

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

Manuel Vilas

ΕΜΕΙΣ

Μετάφραση
Νάννα Παπανικολάου

ΙΚΑΡΟΣ

Στην Άνα

Εμείς,
που αγαπιόμαστε τόσο,
πρέπει να χωρίσουμε,
μη με ρωτήσεις τίποτ' άλλο.

LOS PANCHOS

Ελάχιστα γνωρίζαμε για τη ζωή των αγγέλων. Νομίζαμε πως ήταν πλάσματα που επινόησαν οι άνθρωποι, αλλά δεν είν' έτσι. Οι άγγελοι υπάρχουν, είναι πιθανώς διακριτικοί. Είναι άντρες και γυναίκες που περνούν από τούτο τον κόσμο με μοναδικό σκοπό τον έρωτα.

Ναι, μας φέρνουν την ελπίδα.

Είναι όμως και θνητοί και συνηθισμένοι.

Εξαιρετικά πρόστυχοι.

Το ότι υπάρχουν άγγελοι είναι σπουδαία είδηση για τον κόσμο.

Προσδίδουν ομορφιά σε τούτο τον πλανήτη.

Ένας απ' αυτούς τους αγγέλους λέγεται Ιρένε και η ιστορία του αρχίζει στην επόμενη σελίδα.

1

ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Παρατηρούσε ένα νέο πρόσωπο της ζωής: καινούργιο μέτωπο και χείλη και ζυγωματικά και μάτια της ζωής, κι ένας απαστράπτων ήλιος που φώτιζε τα πάντα.

Ένιωθε σαν δέντρο, δέντρο που, ύστερα από έναν τυφώνα, ανακαλύπτει καινούργιες ρίζες, μεγάλες, δυνατές και κρυμμένες ρίζες, μια δύναμη που μόλις παρουσιάστηκε. Αλλ' αυτή η δύναμη ήταν πάντα εκεί και περίμενε να επιστρατευθεί.

Παρόλο που η Ιρένε περνούσε μόνη της όλη την εβδομάδα, ποτέ δεν είχε νιώσει τέτοια συγκίνηση όπως τις τελευταίες μέρες. Είχε μόλις κλείσει τα πενήντα, είχε υπογράψει μια πολύ συμφέρουσα συμφωνία με το κορμί της και είχε διακρίνει στον μακρινό ορίζοντα της ψυχής της ένα νέο σύνορο, μια καινούργια επικράτεια, για να ταξιδέψει εκεί με μεγάλο ενθουσιασμό και με τρομερή λύσσα.

Λύσσα, ναι, μια λύσσα στρογγυλή όπως το φεγγάρι.

Όταν χήρεψε, πούλησε το κατάστημα επίπλων, που ήταν η σπουδαία επιχείρηση και απασχόληση του άντρα της, και αποφάσισε να ξεκουραστεί. Φρόντισε καλά τους υπαλλήλους της και κατέθεσε στον τρεχούμενο λογαριασμό της ένα σοβαρό ποσό. Διότι ο Μάρθε, ο μακαρίτης σύζυγός της, της είχε αναθέ-

σει να κάνει το εξής: να μείνουν ικανοποιημένοι οι υπάλληλοί μας, είναι άνθρωποί μας, αδέλφια μας.

Έτσι μιλούσε εκείνος, χρησιμοποιούσε αυτό το περίεργο ιδίωμα, διότι το ν' αποκαλεί *αδέλφια* τους υπαλλήλους του ήταν ένα απ' αυτά τα στοιχεία του Μάρθε, ένας από τους ιδιόμορφους τρόπους που έβλεπε τον κόσμο, διότι αν δεν μεταμόρφωνε τον κόσμο, αν δεν τον ομόρφαινε, δεν μπορούσε να είναι ευτυχισμένος.

Η Ιρένε είχε τώρα δύο διαμερίσματα στη Μαδρίτη. Ένα εξήντα τετραγωνικών μέτρων στο κέντρο, στη συνοικία Λας Λέτρας, κι άλλο ένα πολυτελές, κοντά στο Τσαμαρτίν, διακοσίων πενήντα μέτρων, στον δέκατο πέμπτο όροφο, με θαυμάσια θέα από το μπαλκόνι και δύο θέσεις στάθμευσης. Αυτό που της άρεσε περισσότερο ήταν το ύψος· ήταν ρετιρέ, δεν είχε κανέναν από πάνω της. Δεν συνηθίζεται ιδιαίτερα στη Μαδρίτη να χτίζουν ψηλά κτίρια.

Ο Μάρθε έλεγε πάντα πως είναι κρίμα.

Ήθελε να μένει ψηλά, κοντά στα σύννεφα, όπως οι Νεοϋορκέζοι.

Δεν βρήκαν κανένα ψηλότερο κτίριο να τους αρέσει και συμβιβάστηκαν μ' αυτόν τον δέκατο πέμπτο όροφο, που δεν ήταν καθόλου άσχημα. Του Μάρθε του άρεσε πολύ ο Πύργος Πικάσο, αλλά εκεί υπήρχαν μόνο γραφεία μεγάλων εταιρειών. Τουλάχιστον από τον δέκατο πέμπτο όροφο μπορούσαν να βλέπουν τον ορίζοντα.

Έπαιρναν το πρωινό τους στο μπαλκόνι και κοιτούσαν στο βάθος, αλλά βέβαια θα τους άρεσαν είκοσι ακόμα μέτρα ψηλότερα, λες και ήθελαν να ξεφύγουν απ' το έδαφος, να φύγουν απ' τη Μαδρίτη, να πάρουν τον δρόμο για τα σύννεφα.

Το να ξεφύγουν απ' το έδαφος ήταν τρόπος σκέψης, φιλοσοφία.

Πολλές φορές, όταν τελείωναν τον καφέ με γάλα, κάθονταν οι δυο τους και κοίταζαν τον ουρανό. Εκεί γύρω δεν υπήρχε κανένα άλλο σπίτι πιο ψηλά απ' το δικό τους, μπροστά τους δεν είχαν παρά ανοιχτό ορίζοντα και τώρα δα η Ιρένε θυμάται τη στενοχώρια του Μάρθε που δεν είχε καταφέρει να βρει έναν ουρανοξύστη για να πάει να μείνει στον εικοστό όγδοο όροφο, μακριά απ' την πραγματικότητα των δρόμων, των αυτοκινήτων, τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας, τους φωτεινούς σηματοδότες, δίπλα στα πτηνά, στα πουλιά που πετούν ψηλά, μέσα στα σύννεφα, διότι τα σύννεφα θα μπορούσαν να είναι το σπίτι του.

«Δεν υπάρχουν ουρανοξύστες στη Μαδρίτη». Πόσες φορές είχε ακούσει αυτή την καραμέλα, διότι μέσα σ' αυτό το παράπονο καρδιοχτυπούσε μια μορφή αρχιτεκτονικής ανυπακοής του Μάρθε. Πόσες φορές μπήκαν στον πειρασμό να πάνε να μείνουν στο Μπενιντόρμ, επειδή εκεί υπήρχαν ουρανοξύστες! Αντηχούσαν τα λόγια του: «Φαντάσου να καταλήξουμε να μείνουμε στο Μπενιντόρμ, τι θ' απογίνει το γκλάμουρ μας!».

Και τον άκουγε να γελάει.

Το άνετο και πολυτελές διαμέρισμα στο Τσαμαρτίν ήταν το σπίτι της μια ζωή, αυτό που είχε μοιραστεί με τον σύζυγό της τα τελευταία είκοσι χρόνια. Πολλά χρόνια, αχ, Ιρένε, πάρα πολλά χρόνια, ίσως να μην ήταν τόσα, λέει στον εαυτό της, αλλά η Ιρένε μετράει τον χρόνο με τον δικό της τρόπο.

Ποιος επέβαλε το μέτρημα του χρόνου;

Για ποιο λόγο πρέπει να μετράμε τον χρόνο όπως προστάζουν οι κυβερνήσεις, οι κοινωνίες, οι νόμοι, η Ιστορία; Μπορεί

ν' απελευθερωθεί ο χρόνος; Εκεί που περνούν εκατό μέρες για κάποιους, να περνούν εκατό χρόνια για άλλους;

Οι κοινωνίες επιβάλλουν νόμους με τις προκαταλήψεις.

Το πούλησε αυτό το διαμέρισμα και μ' αυτά που της έδωσαν και με το αντίτιμο του μαγαζιού, συν όσα είχε κληρονομήσει όταν πέθανε ο Μάρθε της, που ήταν πολλά, βρέθηκε με μια μικρή περιουσία που δεν έπαυε να την εκπλήσσει.

Κάθε φορά που κοίταζε πόσα ευρώ τής ανήκαν, ένιωθε ταυτοχρόνως οργή και σύγχυση, διότι σ' αυτούς τους αριθμούς συνοψιζόταν ολόκληρη η ζωή της, αυτοί οι αριθμοί περιελάμβαναν μια αριθμητική σιγουριά που θα προκαλούσε τη ζήλια πολλών ανθρώπων.

Εκείνος όμως δεν ήταν εκεί, εξ ου και η οργή, εξ ου και το σκοτάδι στην ψυχή της.

Αφού εκείνος δεν υπήρχε, γιατί υπήρχε όλο αυτό το χρήμα; Βλακώδης ερώτηση, αλλά οι βλακώδεις ερωτήσεις είναι συνήθως οι καλύτερες και οι πιο αληθινές.

Μπήκε στον πειρασμό να πάει στις τράπεζες και να ζητήσει να την αφήσουν να δει τα λεφτά της, αφού δεν μπορούσε να δει εκείνον, και να περάσει κάμποση ώρα δίπλα σ' αυτές τις εκατοντάδες χαρτονομισμάτων που, κατά βάθος, δεν ήταν παρά σύμβολα, παρομοιώσεις, ψευδαισθήσεις.

Αυτά τα σύμβολα, ωστόσο, μπορούσαν να μετατραπούν σε πράγματα, εκεί βρισκόταν το θαύμα, το αρχαίο θαύμα της μεταμόρφωσης των συμβόλων σε πέτρα, σε τούβλα, σε χωράφια, σε τροχούς, σε σπίτια, σε αυτοκίνητα, σε αεροπλάνα, σε επαύλεις, σε τρόφιμα, σε εκατοντάδες κιλά τροφίμων, σ' ένα κοπάδι αγελάδες, σ' ένα συγκρότημα ιχθυοκαλλιέργειας, σε μια λεγεώνα ανθρώπων στην υπηρεσία σου.

Αυτά τα σύμβολα μπορούσαν να μετατραπούν κυρίως σε έπιπλα.

Γι' αυτό είχαν επιπλοπωλείο, επειδή τα έπιπλα είναι πολύ πιο πραγματικά από πολλές ερωτικές ιστορίες. Τα έπιπλα μένουν όταν ο έρωτας φεύγει. Σχεδόν πάντα, αυτό που μένει από πολλά ζευγάρια που χωρίζουν είναι τα έπιπλα: ντουλάπες, κρεβάτια, τραπέζια, καρέκλες, κομοδίνα, ραφιέρες, βιβλιοθήκες, κόμοδες, γωνιακά έπιπλα. Τον Μάρθε τον συγκινούσαν τα κομοδίνα. Έλεγε πως το κομοδίνο σε μια κρεβατοκάμαρα ήταν η άμυνα κατά του σκότους της νύχτας. Στο πίσω μέρος του μαγαζιού έκανε συλλογή από κομοδίνα, όλων των εποχών. Τους έδειχνε μια σχεδόν μεταφυσική αφοσίωση.

Η Ιρένε πήγε να μείνει στο μικρό διαμέρισμα της συνοικίας Λας Λέτρας, που ήταν νοικιασμένο μέχρι λίγους μήνες νωρίτερα. Έβαλε να το βάψουν, να επισκευάσουν τις σωληνώσεις και ν' αλλάξουν τις ηλεκτρικές συσκευές, να φτιάξουν εξ ολοκλήρου το μπάνιο, να ρίξουν ένα χώρισμα, ν' αλλάξουν τα κουφώματα των παραθύρων – μια ανακαίνιση που κράτησε πέντε βδομάδες. Ήταν μπροστά όταν οι χτίστες έριξαν το χώρισμα, ένα χώρισμα ηλικίας ογδόντα χρόνων. Κοίταξε αυτά τα παλιά τούβλα που θα πήγαιναν κατευθείαν σε κάποιο απ' αυτά τα μέρη που ο δήμος της Μαδρίτης διαθέτει για τη διαχείριση οικοδομικών αποβλήτων.

Τούβλα που είχαν δει κι ακούσει τόσα πράγματα, τελευταίοι μάρτυρες παλιών οικογενειών, για τις οποίες υπήρξαν καταφύγιο στην κακοκαιρία.

Τούβλα-απολιθώματα της οικογενειακής ζωής.

Πήρε ένα και του 'δωσε ένα φιλί.

Μετά το πέταξε στο κοντέινερ που είχαν φέρει οι χτίστες.

Λίγο αργότερα, μπερδεμένη και νευρική, γύρισε και πήρε το τούβλο και το ’βαλε στην τσάντα της.

Έδωσε εντολή να εγκαταστήσουν τις πιο ακριβές οικιακές συσκευές της αγοράς, κάτι γερμανικά μοντέλα τελευταίας γενιάς, η βασική ιδιότητα των οποίων ήταν πως πληρούσαν κάτι οικολογικές προϋποθέσεις που της είχαν φανεί τόσο μυστήριες όσο και αξιοσέβαστες. Παραλίγο να βάλει τα γέλια όταν της είπαν ότι οι ακριβότερες ηλεκτρικές συσκευές ήταν και οι πιο οικολογικές. Στην πραγματικότητα, το γέλιο της μιμήθηκε το γέλιο του Μάρθε, διότι ο Μάρθε θα είχε γελάσει με κάτι τόσο ειρωνικό.

Κανόνισε να συμπέσουν χρονικά η παράδοση των κλειδιών του διαμερίσματος του Τσαμαρτίν με τη μετακόμισή της στο μικρό διαμέρισμα της οδού Σάντα Καταλίνα.

Το διαμέρισμα της Σάντα Καταλίνα ήταν σε πρώτο όροφο. Είχε κατεβεί από τον δέκατο πέμπτο όροφο σχεδόν στο επίπεδο του εδάφους.

Είχε κατεβεί απ’ τον ουρανό στη γη.

Δεν έβλεπε πια τα σύννεφα, τώρα έβλεπε κι άκουγε ανθρώπους κι αυτοκίνητα, θόρυβο από μπαρ. Ένιωθε το φως των φαναριών όταν έπεφτε η νύχτα.

Την ημέρα που ξεκίνησε η ανακαίνιση, έβαλε το παλιό τούβλο σε ένα κεντρικό σημείο του σπιτιού, διότι αυτό το τούβλο είχε επιζήσει, ήταν μια υλική απόδειξη πως ο χρόνος είναι άυλος. Αυτό το τούβλο είχε μιαν αξία σχεδόν μυστικιστική, από κάποια άγνωστη θρησκεία.

Μετά τον θάνατο του αγαπημένου της συζύγου, Μαρθέλο, του Μάρθε της, η ζωή της Ιρένε είχε υποστεί φρενήρεις αλλαγές, τις οποίες συχνά δεν ήξερε πώς να αξιολογήσει. Παιδιά

δεν είχαν κάνει. Οπότε δεν είχε κανέναν δίπλα της. Μόνο μια κουνιάδα, την Πάολα, αδελφή του Μάρθε της, η οποία είχε παντρευτεί έναν Αμερικάνο και ζούσε σ' ένα χωριό του Μιντγουέστ. Δεν κατάφερε να έρθει για την κηδεία εξαιτίας ενός ανεμοστρόβιλου κι έστειλε ένα στεφάνι με την Interflora κι ένα γράμμα γεμάτο χαζομάρες, γραμμένο σε κάτι ισπανικά ανάκατα με ιταλικά και κάτι από αγγλικά. Ο Μάρθε κι η Πάολα ήταν Ιταλοί, είχαν γεννηθεί στη Ρώμη από Ισπανό πατέρα.

Ζούσε ακόμη ο πατέρας της Ιρένε και η αδελφή της, με τους οποίους δεν είχε στενή σχέση, αν και τους αγαπούσε πολύ. Είχαν πάντα την έννοια της.

Σκέφτηκε τη μοναξιά που την είχε βρει πρόσφατα. Είχε λόγους ν' αφεθεί στη θλίψη, αλλά ο Μάρθε δεν θα το είχε επιτρέψει. Ο Μάρθε τής είπε να παραμένει στην πλευρά με τον ήλιο, πάντα κάτω απ' τον ήλιο. Ο άντρας της λάτρευε τον ήλιο και στο τέλος τον λάτρεψε κι εκείνη: σε κάποιον βαθμό, ο γάμος τους ήταν παιδί του ήλιου.

Της άρεσε πολύ και το γεγονός ότι το διαμέρισμα της Σάντα Καταλίνα ήταν τόσο όμορφο, τόσο ευχάριστο, παρότι βρισκόταν τόσο κοντά στο έδαφος και τους θορύβους του. Είχαν μείνει σ' αυτό όταν ήταν νιόπαντροι. Ήταν η πρώτη αγορά που ο Μάρθε κι εκείνη είχαν κάνει μαζί πριν ανεβούν στα σύννεφα του δέκατου πέμπτου ορόφου στο Τσαμαρτίν.

Καμιά φορά έφτανε σχεδόν να κλάψει, ή τουλάχιστον έτσι νόμιζε, όταν θυμόταν πόσο είχε αγαπήσει τον Μάρθε της, και δεν έλεγε να καταλάβει τι είχε συμβεί, πώς είχαν γίνει τόσο γρήγορα τόσα γεγονότα στη ζωή της· έφτασε μάλιστα στο σημείο να φοβηθεί πως κι η ίδια θα χαθεί, θα πεθάνει. Αλλά ξυπνούσε απαράλλακτα κάθε πρωί, ετοίμαζε το πρωινό της και σιγά σιγά

επέστρεφε στη λατρεία του ήλιου, χαιρόταν το φως που έμπαινε στην κουζίνα, τον φρεσκοφτιαγμένο καφέ και το φρυγανισμένο ψωμί με μέλι.

Της ερχόταν να πει του θανάτου: «Δεν με νοιάζεις, είσαι ασήμαντος για μένα, δεν σε φοβάμαι καν, δεν νιώθω τίποτα μπροστά σου, δεν πιστεύω καν πως υπάρχεις».

Η Ιρένε τάραζε τη συνείδησή της, τη σκέψη της, βυθιζόταν σε εικασίες που κατέληγαν σε σαρκασμό και οργή.

«Κάνει κρύο, αλλά μπορούμε να πάρουμε πρωινό στο μπαλκόνι αφού έχει ήλιο», ξανάκουγε αυτά τα μακρινά πια λόγια, ήταν τα χειμωνιάτικα λόγια, τα λόγια που έλεγε ο Μάρθε, αυτά τα λόγια που έδιναν νόημα στη ζωή.

«Έχει ήλιο», αυτό έφτανε. Η επιβεβαίωση ότι έχει ήλιο. Κι έβγαιναν να πάρουν πρωινό, δίνοντας ένα φιλί και προσφέροντας ένα χαμόγελο ο ένας στον άλλον.

Κάποιο πρωί, υπολόγισε κατά προσέγγιση τα λεφτά της (ήταν καλή στους υπολογισμούς, κι αυτό της είχε φέρει πολλά λεφτά στη ζωή της, βοηθώντας τον Μάρθε στο κατάστημα επίπλων) και της έφταναν μια χαρά για να ζήσει βασιλικά άλλα δέκα χρόνια, μπορεί και δεκαπέντε ή είκοσι. Κατάλαβε ότι ο θάνατος δεν επέβαλλε μόνο το τέλος των πάντων, όπως νόμιζε εκείνη τα χρόνια που ζούσε με τον Μάρθε, αλλά και ότι οι τραπεζικοί λογαριασμοί δεν είχαν κανένα νόημα, αφού δεν μπορούσαν πια να ξοδεύουν λεφτά μαζί. Η πλασματικότητα του θανάτου ερχόταν να ενωθεί με την πλασματικότητα του χρήματος.

Την έλλειψη συνείδησης.

Την έλλειψης βαρύτητας.

Ο Μάρθε ήταν ένα βαρυτικό σύστημα.

Τα βαρυτικά συστήματα είναι η ζωή.